

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (kolmas koda)

21. märts 2013*

Kodukorra artikkel 99 — Õigusalane koostöö tsiviilasjades — Määrus (EÜ) nr 1896/2006 —
Euroopa maksekäsumenetlus — Hilinenult esitatud vastuväide — Artikkel 20 —
Läbivaatamine erandjuhtudel — „Erakorraliste” või „erandlike” asjaolude puudumine

Kohtuasjas C-324/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Handelsgericht Wien'i (Austria) 11. juuni 2012. aasta määrusega
esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 9. juulil 2012, menetluses

Novontech-Zala kft.

versus

Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešić (ettekandja), kohtunikud E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh, C. Toader
ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi Euroopa Kohtu kodukorra
artikli 99 alusel põhistatud määrusega,

on andnud järgmise

määruse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus (ELT L 399, lk 1).
- 2 Eelotsusetaotlus esitati Novontech-Zala kft. (edaspidi „Novontech-Zala”), asukoht Ungari, ja Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH (edaspidi „Logicdata”), asukoht Austria, vahelise kohtuvaidluse raames.

* Kohtumenetluse keel: saksa.

Õiguslik raamistik

Määrus nr 1896/2006

- 3 Määruse nr 1896/2006 põhjenduse 25 kohaselt:

„Pärast vastuväite esitamise tähtaja möödumist peaks kostjal olema teatud erandjuhtudel õigus taotleda Euroopa maksekäsu läbivaatamist. Läbivaatamine erandjuhtudel ei peaks tähendama, et kostjale antakse veelkordne võimalus nõude vaidlustamiseks. Läbivaatamismenetluse käigus tuleks nõude sisu hinnata üksnes sellises ulatuses, mis tuleneb kostja poolt teatavaks tehtud erandlikest asjaoludest. Muude erandlike asjaolude hulka võib kuuluda olukord, mil Euroopa maksekäsu aluseks olid maksekäsu avalduses esitatud valeandmed.”

- 4 Määruse põhjenduses 28 on sätestatud:

„Tähtaegade arvutamisel tuleks kohaldada nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrust (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad [(EÜT L 124, lk 1; ELT eriväljaanne 01/01, lk 51)]. Kostjat tuleks selles osas nõustada ja teda teavitada, et tähtaja arvutamisel võetakse arvesse selle liikmesriigi riigipühi, kus Euroopa maksekäsu väljastanud kohus asub.”

- 5 Määruse artikli 1 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesoleva määruse eesmärk on:

- a) lihtsustada ja kiirendada menetlust ning vähendada menetluskulusid vaidlustamata rahalisi nõudeid käsitlevate piiriüleste juhtumite korral, luues Euroopa maksekäsumenetluse,

[...]”.

- 6 Määruse nr 1896/2006 artikli 16 lõiked 1–3 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kostja võib päritoluriigi kohtule esitada vastuväite Euroopa maksekäsu suhtes [...]

2. Vastuväide saadetakse 30 päeva jooksul alates maksekäsu kostjale kättetoimetamisest.

3. Kostja märgib vastuväites, et ta vaidlustab nõude, ilma et ta peaks seda põhjendama.”

- 7 Määruse artikli 20 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Pärast artikli 16 lõikes 2 sätestatud tähtaja möödumist on kostjal õigus taotleda Euroopa maksekäsu läbivaatamist päritoluliikmesriigi pädevas kohtus, kui:

[...]

- b) kostjat takistasid nõude vaidlustamisel vääramatud jõud või [erakorralised asjaolud, mis ei tekkinud kostja süül],

tingimusel et mõlemal juhul tegutseb kostja viivitamata.

2. Pärast artikli 16 lõikes 2 sätestatud tähtaja möödumist on kostjal samuti õigus taotleda Euroopa maksekäsu läbivaatamist päritoluliikmesriigi pädevas kohtus, kui käesolevas määruses sätestatud nõudeid arvesse võttes anti maksekäsk välja selgelt valesti, või muudel erandlikel asjaoludel.” [täpsustatud tõlge]

Määrus nr 1182/71

8 Määruse nr 1182/71 artiklis 3 on sätestatud:

„1. [...]

Kui päevades [...] väljendatavat ajavahemikku arvestatakse sündmuse toimumise või toimingu sooritamise hetkest, ei loeta seda päeva, mille jooksul sündmus toimub või toiming sooritatakse, kõnealuse ajavahemiku osaks.

2. Arvestades lõikeid 1 ja 4:

[...]

b) algab päevades väljendatav ajavahemik esimese päeva esimese tunni alguses ja lõpeb selle viimase päeva viimase tunni lõpus;

[...]

3. Kõnealustesse ajavahemikesse kuuluvad riigipühad, pühapäevad ja laupäevad, välja arvatud juhul, kui nimetatud päevade suhtes ei tehta selgesõnalist erandit või kui ajavahemikke väljendatakse tööpäevades.

4. Kui muul viisil kui tundides väljendatud ajavahemiku viimane päev on riigipüha, pühapäev või laupäev, lõpeb kõnealune ajavahemik järgmise tööpäeva viimase tunni lõpus.

[...]”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 9 Logicdata taotles 14. oktoobril 2011 Bezirksgericht für Handelssachen Wienilt (Viini linna piirkonnakohus kaubandusajades) Euroopa maksekäsu väljastamist Novontech-Zala vastu müügilepingust tuleneva 30 586,00 euro suuruse summa sissenõudmiseks, mille see äriühing oli jätnud tasumata. Nimetatud kohus väljastas 25. oktoobril 2011 Euroopa maksekäsu. See toimetati Novontech-Zalale kätte Zalaegerszeg’is (Ungari) 13. detsembril 2011.
- 10 Novontech-Zala andis maksekäsu üle oma advokaadile Ungaris, kes esitas vastuväite 13. jaanuaril 2012, st pärast määruse nr 1896/2006 artikli 16 lõikes 2 ette nähtud vastuväite esitamise 30-päevase tähtaja möödumist. Euroopa Kohtu käsutusse antud toimikust ilmneb, et advokaat lähtus asjaomase tähtaja arvutamisel ekslikult arvamusest, et Euroopa maksekäsk toimetati Novontech-Zalale kätte 14. detsembril 2011, mitte 13. detsembril 2011, mil see tegelikult toimus. Ta oli seisukohal, et kõnealune tähtaeg möödus 13. jaanuaril 2012, samas kui tegelikult möödus see tähtaeg 12. jaanuaril 2012. Advokaat ei pöördunud Euroopa maksekäsu väljastanud kohtu poole, et kontrollida asjaomase tähtaja kulgema hakkamise kuupäeva, vaid kandis tähtaja möödumise kuupäeva, mille ta oli arvutanud välja ekslikult, tähtaegade kohta peetavasse registrisse ning esitas seetõttu vastuväite hilinenult.
- 11 Bezirksgericht für Handelssachen Wien jättis vastuväite 24. jaanuari 2012. aasta määrusega hilinenud esitamise tõttu läbi vaatamata.

- 12 Novontech-Zala, keda sel hetkel esindas juba Austria advokaadibüroo, vaidlustas 8. veebruaril 2012 vastuväite läbivaatamata jätmise määruse, paludes Bezirksgericht für Handelssachen Wienil eeskätt maksekäsk läbi vaadata vastavalt määruse nr 1896/2006 artiklile 20. Kõnealune kohus jättis 5. märtsi 2012. aasta määrusega selle läbivaatamise taotluse rahuldamata.
- 13 Kohtumääruse peale, millega jäeti tema taotlus rahuldamata, esitas Novontech-Zala määruskaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, väites, et esimeses kohtuastmes ei olnud kohtuasjale antud õiget õiguslikku hinnangut ning et määruse nr 1896/2006 artikli 20 alusel peab sel kohtul olema võimalik Euroopa maksekäsk läbi vaadata.
- 14 Neil asjaoludel otsustas Handelsgericht Wien menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas kostja süüga [määruse nr 1896/2006] artikli 20 lõike 1 punkti b tähenduses on tegemist siis, kui volitatud advokaat lasi mööda Euroopa maksekäsu kohta vastuväite esitamise tähtaja?
2. Kui advokaadi eksimus ei ole kostjale süükspandav, siis kas on tegemist erandliku asjaoluga määruse nr 1896/2006 artikli 20 lõike 2 tähenduses, kui volitatud advokaat kannab Euroopa maksekäsu kohta vastuväite esitamise tähtaja möödumise kogemata valesti registreeris?”

Eelotsuse küsimused

- 15 Kodukorra artikli 99 alusel võib Euroopa Kohus juhul, kui eelotsuse küsimusele antav vastus ei tekita põhjendatud kahtlust, igal ajal ettekandja-kohtuniku ettepanekul ja pärast kohtujuristi ärakuulamist lahendada kohtuasja põhistatud määrusega.
- 16 Nende kahe küsimusega, mida on sobilik analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas Euroopa maksekäsu kohta vastuväite esitamise tähtaja möödalaskmine kostja esindaja eksimuse tõttu võib õigustada vastava maksekäsu läbivaatamist, kuna esinesid „erakorralised asjaolud, mis ei tekkinud kostja süül” määruse nr 1896/2006 artikli 20 lõike 1 punkti b tähenduses või „erandlik[ud] asjaolud[...]” sama artikli lõike 2 tähenduses.
- 17 Novontech-Zala väidab selles osas, et kui kostja esindaja ei pea kinni Euroopa maksekäsu kohta vastuväite esitamise tähtjast omaenda eksimuse tõttu, siis on Euroopa maksekäsu läbivaatamise tingimused täidetud nii määruse nr 1896/2006 artikli 20 lõike 1 punkti b kui ka sama artikli lõike 2 kohaselt.
- 18 Logicdata ja Austria, Kreeka, Portugali valitsus ning Euroopa Komisjon on seevastu seisukohal, et niisugustel asjaoludel, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei ole Euroopa maksekäsu sellise läbivaatamise tingimused täidetud.
- 19 Nõustuda tuleb eelmises punktis esitatud tõlgendusega.
- 20 Nimelt on selge, et sellised asjaolud, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis seisnevad selles, et kostja esindaja arvutas vastuväite esitamise tähtaja välja väärtalt ning tegi selle kohta ka eksliku kirje, ei ole „erakorralised” määruse nr 1896/2006 artikli 20 lõike 1 punkti b tähenduses ega ka „erandlikud” selle artikli lõike 2 tähenduses.
- 21 Määruse nr 1896/2006 artikli 20 lõike 1 punktist b ja lõikest 2 tuleneb küll, et Euroopa maksekäsu võib läbi vaadata, kui vastuväite esitamise 30-päevase tähtaja möödalaskmine on tingitud erakorralistest või erandlikest asjaoludest, mis takistasid asjaomase vastuväite esitamist ettenähtud tähtaja jooksul, tingimusel, et teised nendes sätetes ettenähtud tingimused on täidetud. Kui aga asjaomase tähtaja

möödalaskmine tuleneb – nagu see juhtus põhikohtuasjas – kostja esindaja hooletusest, ei saa selline olukord olla tingitud erakorralistest või erandlikest asjaoludest nimetatud sätete tähenduses, sest selle tekkimist oleks olnud võimalik hõlpsalt vältida.

- 22 Euroopa maksekäsu läbivaatamise võimalus sellistel asjaoludel, nagu on kõne all põhikohtuasjas, annaks kostjale veelkordse võimaluse nõude vaidlustamiseks määruse nr 1896/2006 põhjenduse 25 tähenduses.
- 23 Kuna erakorraliste asjaolude esinemise tingimus ei ole täidetud, siis ei ole vaja analüüsida küsimust, kas on täidetud ülejäänud määruse nr 1896/2006 artikli 20 lõike 1 punktis b ette nähtud tingimused, eeskätt kostja süü puudumisega seotud tingimus.
- 24 Nimelt, nagu tuleneb määruse nr 1896/2006 artikli 20 lõike 1 punkti b sõnastusest, on selleks, et kostjal oleks vääramatul jõe puudumisel õigus taotleda Euroopa maksekäsu läbivaatamist selle sätte alusel, vajalik, et täidetud oleks kolm kumulatiivset tingimust, milleks on esiteks selliste erakorraliste asjaolude esinemine, mis takistasid kostjal nõuet selleks ettenähtud tähtaja jooksul vaidlustamast, teiseks, et kostja ei ole süüdi, ja kolmandaks, et kostja tegutseb viivitamata. Asjaolu, et üks neist tingimustest ei ole täidetud, takistab kostjal tulemuslikult väitmast, et kõnealuses sättes kehtestatud tingimused on tema juhtumi puhul täidetud.
- 25 Eelnevaga arvestades tuleb esitatud küsimustele vastata, et Euroopa maksekäsu kohta vastuväite esitamise tähtaja möödalaskmine kostja esindaja eksimuse tõttu ei õigusta vastava maksekäsu läbivaatamist, sest selline tähtaja möödalaskmine ei ole tingitud erakorralistest asjaoludest määruse nr 1896/2006 artikli 20 lõike 1 punkti b tähenduses ega erandlikest asjaoludest sama artikli lõike 2 tähenduses.

Kohtukulud

- 26 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- Euroopa maksekäsu kohta vastuväite esitamise tähtaja möödalaskmine kostja esindaja eksimuse tõttu ei õigusta vastava maksekäsu läbivaatamist, sest selline tähtaja möödalaskmine ei ole tingitud erakorralistest asjaoludest Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus, artikli 20 lõike 1 punkti b tähenduses ega erandlikest asjaoludest sama artikli lõike 2 tähenduses.

Allkirjad